

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

2. Si Abraham ex operibus iustificatus est, habet gloriam apud homines, sed non apud Deum. 3. Quid enim dicit Scriptura? Credidit Abraha[m] Deo, & reputatum est ei ad iustitiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

fictionem hominis prorsus inania & impet-
 tentia esse ostendit; sed fides opera legis
 statuit & confirmat, quia fides in Christum
 prius accepta, mox impetratur gratia cre-
 dendibus in eum promissa, qua legis opera
 impleantur, ut illis per fidem adimpletis, sic
 demum coepta iustitia cōpleatur, augeatur,
 & perficiatur: quia non audiores legis tantum,
 sed factores legis iustis ab iure: & in Christo ad
 salutem neque circumcisio, neque praeputium, nec
 legem scriptam accepisse, nec opera legis na-
 tura moraliter praestitisse, aliquid valet: sed fides
 qui per dilectionem operatur, ait alibi idem Apo-
 stolus: nihil enim potest illi colligi ad iustitiam

Rom. 2.
Gal. 5.

Argumentum Cap. III.

Totum caput est in commendatione
 fidei, & in reprobatione operum que
 sunt sine fide: maxime in circumci-
 sione seu statu legis Moysaicae, non
 adiuncta fide in Christum venturum. Ope-
 rum iustitiam omnem & qualemcunque in
 hoc capite penitus subverti, contendunt a-
 criter haeretici: sed quam inaniter ac falso,
 Antidota hic nostra docebunt.

2. Si Abraham ex operibus iustificatus est, habet gloriam apud homines, sed non apud Deum.
3. Quid enim dicit Scriptura? Credidit Abraham Deo, & reputatum est ei ad iustitiam.

K Locus

Locus propter hæreticorū hodie corruptione diligenter exponendus. Concluditur illi ex hoc loco primū, nulla opera Abraham ad iustitiā reputata esse, sed solā fidē. Nam etsi haberet quædā bona opera, non tamē illis gloriā apud Deū habuisse, sed apud homines. Secundō, ad iustificationē impij, de qua hīc Apostolus disputat, nihil nisi fidē requiri, quia nihil aliud in Abrahamo nisi fides laudatur. Tertiō, fidē specialem illā esse quæ sola ad iustitiā reputatur, quia talis erat Abrahamus fides, apprehendēs promissiones illi factas de Christo. Hæc illi, Sed horum nihil ex his verbis colligi posse breuiter ostenditur.

Abrahami opera erant ex fide.
Iacob. 2.
Esaï. 41.

Exemplum Abrahamæ ab Apostolo productum, ut ostendat bona opera Abrahamæ (propria quæ, ut Iacobus & Esaïas testantur, a Domino Dei appellatus est) non fuisse opera de quibus homines gloriantur, id est, opera extrinsecura viribus, & sine fide Mediatoris eius gratia, sed fuisse opera fidei, & in fide facta. Quod ut prober, hæc verba, *Credidit Abraham Deo, &c.* in medium profert. Et ne quis putaret ideo hæc verba Apostolum protulisse, ut doceret ex sola fide iustificatum fuisse contra Deo Abraham, Iacobus Apostolus disertè docet hanc ipsam scripturam tūc suppletam fuisse, id est, plenius verificatam, quando ex operibus Abraham iustificatus est. *Fides enim (interquit) cooperabatur operibus illius, & ex operibus fides consummata est.* Sic & August. opera Abraham hæc lau-

hæc laudat propter fidem adiunctam. *Abrahã* In præf. enarr. in Psal. 31.
 (inquit) *immolandum filium suum Deo obrulit.*
Magnum opus, sed ex fide. Deinde sicut hîc de fi-
 de Abrahæ, sic alia scriptura de zelo Phinees,
 qui fornicantem cum Moabitide interfecit,
 dicit: *Reputatum est ei in iustitiam in generatione* Psal. 105.
& generationem.

Declamat hic Beza contra Origenem, quod Beza impudentia.
non puduerit hoc loco ceteris quoque virtutibus,
ut misericordia, mansuetudini, humilitati, tribuere,
et ipsæ dicantur ad iustitiam reputari. Hæc ille.
 Sed si impudens hæreticus Origenem hoc
 nomine impudentiæ accusat, quid ni & Da-
 uidem Prophetam, & Apostolum Iacobum
 locis iam citatis similiter accuset? quorum
 ille disertissimè dicit, zelum honoris Dei ac
 legis diuinæ in Phinees, *reputatum fuisse ei ad*
iustitiam; hic non minùs disertè affirmat, *A-*
bram ex operibus iustificatum esse, maximè ex
 obedientiæ opere, quum filium iubente Deo
 immolaret. Sed hæc est hæreticorum hodie
 impudentia, quod sanctissimorum ac vetu-
 stissimorum Patrum non tantum iudicia
 aspernentur, sed & pudèdæ ignorantia accu-
 sare audeant, quum ipsorum pestilentes hæ-
 reses doctissimis suis scriptis retundunt. Nō
 enim vnus Origenes, sed omnes Patres lucu-
 lenter docent, omnia virtutum opera in fide
 facta ad iustitiam reputari, idque iuxta ma-
 nifestas Scripturas præallegatas. Negat ergo
 Apostolus Abrahamū iustificari coram Deo

ex operibus, non simpliciter, sed quatenus sunt opera legis; de quibus toto præcedente capite disputavit. (vnde Augustinus & alii veteres hæc Pauli verba sic legunt, *Si Abraham ex operibus legis iustificatus est*, & sic Latini multi codices habent) & quatenus considerantur absque fide in Christum: qualia opera Abraham hæc non fuerunt, sed in fide facta.

1.

Opera in-
relligi que
fide ca-
rent, pro-
batur.

Hunc esse Apostoli sensum ex varijs argu-
mentis apparet. Primum, quia statim ad-
iungit, *Credidit Abraham Deo*, &c. Hoc enim
testimonium idcirco Apostolum adduxisse
ut ostendat in Abrahami operibus affuisse
idem, docet Augustinus in præfat. enar.

2.

In præfat.
in Psal. 31.

Psal. 31. Deinde, quia in proxima sententia
facit oppositionem inter operantem cui de-
betur merces, & inter non operantem
credentem. In hac enim oppositione non
opponit solam fidem bonis operibus in
factis, sicuti opinantur hæretici, sed opponit
fidem operibus sine recta fide & gratia
Christi, ut mox ad illa verba ostendatur. Sicut

3.

Augustinus loco citato ita scribit: *Idcirco hæc
oppositionem Apostolus facit, ut ostendat Abraham
opera habuisse rectam fidem adiunctam.* Tertium
quia negat in Abrahamo iustitiam ex operibus
non simpliciter, nec coram hominibus
sed coram Deo. Sic enim ostendit de illis ope-
ribus se loqui, quæ humanam quidem com-
mendationem & mercedem expectant, æ-
ternam & à Deo mercedem (quod per fidem
fit)

sic) non expectant. Sic distinxit hæc verba
 Augustinus. Aliud (inquit) est non iustificari, a-
 liud non iustificari apud Deum. Qui omnino non
 iustificatur, nec illa seruat quæ temporale habent
 premium, nec illa quæ æternum: Qui autem in ope-
 ribus legis iustificatur, non apud Deum iustificatur,
 vt de Abraham dictum est, quia temporalem inde ex-
 spectat mercedem. Sed tamen etiam ista quedam, vt
 sic dicam, terrena est carnalisq; iustitia. Hæc
 August. Dicit ergo Apostolus, Abrahamum,
 si ex operibus legis iustificatus esset, id est, ex
 huiusmodi operibus quæ non nisi temporale
 mercedem iuxta literam legis carnalia pro-
 mittentis expectaret, quod ex huiusmodi
 non haberet gloriam apud Deum, sed apud
 homines. Sed quia Abraham ex fide omnia
 operabatur, & expectabat fundamenta habentem
 civitatem, cuius artifex & conditor Deus, vt Pau-
 lus alibi dicit, propterea eius opera etiam co-
 ram Deo gloriam habebant, & ex illis iustifica-
 tus fuit, vt D. Iacobus disertissimè affirmat.
 Quarto & postremo, hic Apostoli sensus,
 quem diximus, ex tota disputationis Pauline
 hoc loco serie & intentione (quam inprimis
 obseruare oportuit) manifestè probatur. In-
 tendit probare Apostolus, nec Iudæos, nec
 Gentes, maximè autem Iudæos qui de lege
 gloriabantur, sine fide coram Deo iustificari
 vnquam potuisse. Hoc enim quum toto ferè
 cap. 3. præcedenti probasset, concludit: Quo-
 rum quidem vnus est Deus, qui iustificat circumci-
 sionem

In exposit.
epist. ad
Gal. c. 3.

Hebr. 11.

Iac. 2.

4.

Rō. 2. 30.

K 3

sionem

tionem ex fide, & praputium per fidem. Mox in nobilissimo exemplo adfert ipsum Abrahamum, qui iustificatus est, non ex operibus legis, nec ex operibus moralibus sine fide, sed ex operibus bonis per fidem. Ideoque hoc exemplo declarato, & tribus illis modis praedictis confirmato, postea infert & concludit

Rom. 4. 9. hunc locum his verbis: *Beatitudo ergo hanc circumcissionem tantum manet, an in praputio? Dicimus enim quia reputata est Abrahæ fides ad iustitiam. Quomodo ergo reputata est? in circumcissione, an in praputio? Non in circumcissione, sed in praputio.* Hæc in hoc loco Paulus, ostendit Abrahami iustitiam non ex operibus legis, aut circumcissione fuisse, qui ante legem datus, & ante circumcissionem acceptam, iustificatus est, sed ex fide fuisse: id est (v t tam ipse Paulus quam Iacobus locis iam citatis interpretatur) *ex operibus fidei, vel ex operibus in fide factis, & quibus fides cooperabatur, iustificatus est.* Nullo modo igitur Apostolus excludit hoc loco à iustificatione bona opera Abrahami in fide facta, sed excludit opera legis, vel opera naturæ, sine fide facta.

Secundum quoque hæreticorum commentum, ex hoc loco deductum, hæc eadem responsione evertitur, ubi vides non solum fidem sed & opera Abrahami reputari ad iustitiam. Apostolus tamen fidem commendat, quia absque ea Abrahami opera non placuissent. Quo posito, principale eius intentum (non iustificari

Hebr. 11.
33.
Iacob. 2.
21. & 22.

Abrahæ
fides cur
laudata,
nō opera.

iustificari impium ex operibus sine fide) va-
 lidè confirmatur. Nam si Abraham iustus,
 non est factus iustior ex operibus sine fide;
 multo magis impius non poterit fieri iustus
 ex operibus sine fide. Sic ad Hebr. 11. do-
 cet, Abrahamum multosque alios iustos ve-
 teris Testamenti, fide operatos esse iustitiam, id
 est, in fide Mediatoris venturi omnia sua bo-
 na opera fecisse.

Hebr. 11.
 13.

Ad tertium quod attinet, fides Abrahæ
 hoc loco (Genes. 15.) commendata, non erat
 fides specialis Protestantium de remissione
 peccatorum per Christum cōsequenda. Iam
 enim antea erat amicus Dei, & iustificatus.
 Nam Genes. 12. exiuerat de terra sua, iubē-
 te Deo; & obediuit ex fide, ait Apost. Rursum
 Genes. 12. & 13. antea promiserat Deus
 Abrahæ quòd in ipso benedicerentur omnes gen-
 tes, & quòd terram Chanaan daret semini
 eius. Sed & eodem cap. 15. ante hanc fidem
 Abrahæ ita laudatam, dixit ei Deus: Ego pro-
 rector tuus, & merces tua magna nimis. Ergo
 iam iustificatus fuerat, Deoq; gratus. Postea
 illi iam seni promittit semen sicut stellas cæli.
 Cui promissioni quia credidit, reputata est fi-
 des ei ad iustitiã. Ille actus credendi, fuit actus
 iustitiæ. Et fuit hæc eius fides qualis nostra
 Catholica fides est: videl. assentiri omni
 verbo Dei. Consortatus ex fide (ait hîc infra
 Paulus) dans gloriam Deo, plenissime sciens, quia
 quæcunque promisit Deus, potens est & facere. Ni-

Abrahæ
 fides non
 erat fides
 specialis,
 de remiss.
 pecc.
 Esai. 41. 8.
 Heb. 11. 8.
 Gen. 12. 2.
 & 3. & 7.
 Gē. 13. 15.

Gen. 15. 1.

Gen. 15. 7.

Rō. 4. 21.

hil ergo simile habuit fides Abrahę cum sp
ciali hæreticorum fide: nec hic locus eoru
hæreses de sola & speciali fide iuuare potest.

Caluini
deprava
tio singu
laris.

Alia via incedit Caluinus, & non pro
fide, sed pro iustitia imputatiua ex hoc lo
acriter depugnat, ideoque non contra ius
ficationem & gloriationem ex operibus (e
ceteri hodie omnes, etiam ipse Beza hoc lo
co) sed contra omnem simpliciter gloriatio
nem disputare Apostolum contendit. Hoc
enim facit ex Apostoli verbis syllogismum
Si Abraham ex operibus iustificatus est, potest
merito gloriari. Sed non habet unde gloriatur apud
Deum: Ergo non ex operibus iustificatus est. De
de insequentibus apud Paulum verbis, Ce
didit Abraham Deo, & reputatum est ei in iustitia.
dicit illa verba esse probationem minoris seu as
sumptionis, vbi negat: Apostolus Abrahę esse argu
mentum gloriandi. Ceterum totam Apostoli ar
gumentationem inuertit. Apostoli propositio
est imperfecta ratiocinatio hypothetica, que
suo antecedente & conclusione constat, subin
tellecta propositione minore: que vel ex ante
cedente assumitur, vel ex consequenti. Ex con
sequenti, vt in ista apud eundem Apostolum
ex lege iustitia, ergo gratis Christus mortuus est. vbi
subintelligitur assumptio rei per se certissima:
Sed Christus gratis non est mortuus: ergo ex lege
non est iustitia. Ex antecedente, vt apud eun
dem: Si data est lex que posset viuificare, verè ex lege
set iustitia. Assumptio intelligitur quã in præ
cedentibus

Gal. 2.

Gal. 3.

cedentibus manifestam fecit. Sed non est data ut posset viuificare: ergo ex lege non est iustitia. Eodem modo in re presentia. *Si Abraham ex operibus iustificatus est, habet gloriam, sed non apud Deum.* Est imperfecta ratiocinatio, ex duabus partibus constans, cui addenda est tertia, ut sit perfectus syllogismus. Quæ sanè tertia pars ex utraque duarum assumi potest. Ex prima sic: *Sed non ex operibus iustificatus est. Ergo habet gloriam apud Deum.* Ex posteriore sic: *Sed habuit gloriam apud Deum. Ergo non ex operibus iustificatus est,* solis videlicet, & absque fide, ut iam est explicatum. Et hoc posteriori modo Apóstoli syllogismum format S. Augustinus hoc modo: *Si ex operibus iustificatus est Abraham, habet gloriam, sed non apud Deum. Apud Deum autem habet gloriam. Non ergo ex operibus iustificatus est.* De minori propositione ait August. quod ipsa est fides nostra de sancto Patriarcha, quod placuit Deo, norumq; nobis manifestum est quoniam Abraham apud Deum habet gloriam. Hæc August. Nunc Calvinus neutram colligendi formam (quæ solæ legitimæ sunt) seruat, sed Apóstoli ratiocinationem imperfectam penitus immutat, posteriorem eius partem alijs verbis efferens, & aliam illi faciem induens, & eam, quum vnica sit, in duo membra difsecans, ut commentitiã suam disputationem Apóstolo affingat. Pro eo enim quod Apóstolus dicit, *Habet gloriam, sed non apud Deum,* quæ altera est imperfecti

In præfat. enarr. in Psal. 31.

Apostoli argumentum lacerat Calvinus.

sylogismi pars, ponit Calvinus, *Potesse merito gloriari: quæ Apostoli verba non habent sed Caluini.*

Abraham
habet
gloriam
apud
Deum.

Mox minorem affingit de suo: *Sed non habet unde gloriatur apud Deum.* Quod Apostoli sensui & fidei nostræ planè contrarium elucidavit S. August. Hoc enim Apostolus non concludit nec asseruit ex illa conditionali antecedente, *Si ex operibus iustificatus est*; sed hoc asseruit & hoc concludit Apostolus, *Erga habet gloriam, siue unde gloriatur; sed apud homines, non apud Deum.* Nunc Calvinus, lectori persuadeat Apostoli sensum esse, quòd omnem prorsus in Abrahamo gloriationem apud Deum excludat, & quòd hoc assumere voluerit Apostolus, ex vna propositione duas conficit, & ex membro orationis integram orationem constituit. *Membrum illud (ait Calvinus) Sed non apud Deum, est minor propositio syllogismi.* Sanè, si Scripturas ita dilaniare illi permittatur. Membrum enim quidem seu particula illationis & consequentiæ Apostolicæ illud est, non autem altera imperfecti syllogismi (qualem hîc esse Calvinus fateretur) propositio, quæ in syllogismo perfecto aut pro minori assumatur aut concludatur. Apostolus quippe ex antecedente sua propositione, *Si Abraham ex operibus iustificatus est, hoc vnum & totum infert, Habet gloriam, sed non apud Deum, id est, potest fortasse gloriari apud homines, sed nò apud Deum.*

Ita

Ita illud, *Sed non apud Deum*, gloriationis modum posita antecedente propositione excludit. Docet quippe, Abraham, si ex operibus absque fide iustificatus est, potuisse fortasse externam laudem apud homines habere, sed non assumit simpliciter (vt assumit Calvinus) quod non habuerit unde apud Deum gloriaretur. Imò hoc vt ex fide notū nobis ac manifestum (ait August.) & tanquam Iudæis, quibuscum disputat, persuasissimum ponit Apostolus, quod Abraham apud Deum gloriam habuit, appellatus videlicet *amicus Dei*, idque adeò, vt Esai. 41. Deus propter talem amoris nexum, *Deus Abraham* vocaretur; vt ex hoc posito atque confesso, ostendat veram apud Deum laudē & gloriationem ex fide nasci, qua Abraham iustificatus est, (vt in sequenti propositione docet, vbi prioris syllogismi imperfecti assumptionem probat) non autem ex operibus absque fide. Sic totam Apostoli argumentationem penitus inuertit Calvinus, & præter omnium suorum sententiam, contra omnem apud Deum gloriationem, non autem contra iustificationem ex operibus, (eo sensu quem diximus) disputare Apostolum vult.

Videamus nunc quomodo minorem propositionem à se confictam ab Apostolo confirmari Calvinus doceat; hanc videlicet: *Non habuisse Abraham unde apud Deum gloriaretur*. Sic ab Apostolo hanc propositionem probari scribit: *Nam si Abraham ex eo iustificatur, quod ample-*

Calvini
impudentia in de-
prauandis
Scripturis

amplectitur fide bonitatem Dei, sequitur nullam
 gloriam, quia nihil suum affert, nisi miseriam agnitio-
 nem, qua misericordiam querat. Obseruet hic
 tentē lector orthodoxus quanta impudentia
 & fraude Scripturas deprauet Caluinus. Pri-
 mum enim rem falsam narrat; ac deinde fal-
 laciter concludit; mox suam consequentiam
 futili argumēto substernit: falsum est quod
 narrat Caluinus, *Abrahā ex eo iustificari quod si-
 amplectitur bonitatem Dei.* Hoc Apostolus non di-
 cit: hoc Moyses, vnde suam confirmationem
 Apostolus accepit, non affirmat. Hoc Cal-
 uinus fingit, & de suo cerebro cōminiscitur,
 vt mox clariū apparebit. Conclusio quam
 infert, *Vnde sequitur nullam Abrahā esse gloriam,*
 fallax & inualida est. Qui enim fide ample-
 ctitur bonitatem Dei, quū hoc sine specialia
 gratia facere nequeat, certē habet vnde glo-
 rietur, sed in Domino, qui hanc illi gratiam
 dedit. Argumentum, quo suam consequen-
 tiam firmare vult, futile est. *Quia* (inquit) *ni-
 hil suum affert, nisi miseriam agnitionem,* &c. Est
 inquam, hoc argumentum futile, primum,
 quia falsum dicit; deinde, quia, si verum di-
 ceret, non probat intentum. Falsum est,
 eum, qui fide bonitatem Dei amplectitur,
 nihil suum afferre, nisi miseriam agnitionem.
 Affert enim propriae voluntatis actum &
 obedientiam, qua dat gloriam Deo, & credit
 bonum ac misericordem esse Deum. Abrahā
 ipse, quando credidit Deo promittenti illi se-
 men,

men, & in illo semine omnium gentium benedictionem, duplicē actum fidei exercuit, heroicū, & magna laude dignum: quem utrumq; Apostolus hoc capite studiosē laudat. De priori dicit: *Non est infirmatus fide, nec consideravit corpus suum emortuum, &c.* De posteriori ait: *In repromissionibus etiā Dei non habuit dissidentia, sed confortatus est fide, dans gloriam Deo; plenissime sciens, siue persuasus, quia, quacunque promisit, potens est & facere.* Rursum tam multi in Euangelio sanitatis beneficia à Christo consequuti, propter hunc animi actum quod fide amplectebantur bonitatem Dei, ea potissimum adepti sunt, dicēt: toties Christo, *Fides tua te saluum fecit.* Nunc autē si verum esset quod in argumento ponit Calvinus, non tamen probaret intentum. Si enim qui fide bonitatem Dei amplectitur, nihil suum afferret, non diceretur credenti, *fides tua.* Rursum, si in seipso nullam gloriam haberet, in Deo tamen gloriari posset, qui talem illi fidem dedit. Sic Apostoli quum tam multos non virtute sua (ut Petrus protestatur) sed in fide nominis Iesu sanarent, de illis tamen signis ac prodigijs in Domino gloriabantur, magnis vocibus hoc ipso nomine Deum laudantes, quod extenderet manum suam ad sanitates & signa & prodigia fieri per nomen filij sui Iesu. Sed actus fidei, quo capiuntur intellectus in obsequium Christi, est actus eximie virtutis, de quo in Domino gloriari potest qui illum exercet,

Rō. 4. 23.

Act. 3. 12.

Act. 4. 10.

2. Corint.

10. 5.

1. Corint.

1. 10.

1. Cor. 4.7 docet, non autem in seipso gloriari, id est, ut Paulus docet, non sic gloriari quasi non acceperit. Tale gloriationem prohibet Scriptura, non omnem.

Pergit Calvinus: Siquidem pro confesso premit, fidei iustitiam subsidium esse & quasi ad peccatori, qui operibus destituitur: Horum non Apostolus hic dicit: Calvinus sunt non commentarij, sed commenta. Subsidium & ad peccatori fidei iustitia est, non solius, & quae fingit Calvinus, quae diuinae benevolentiae persuasio est, sed quam Scriptura docet, cum poenitentia coniuncta, & per charitatem operum.

Act. 20.

21.

Gal. 5.6.

Iustitia in
haerens.

Ioan. 16.

Calvinus
suis tradi-
tionibus
Dei verbū
contami-
nat.

Sed probare hoc vult Calvinus. Nam (inquirit) si qua esset legis vel operum iustitia, in ipsis hominibus resideret. Hoc Calvino quidem absurdum est, sed non Paulo, non alijs Scripturis, qui inhaerentem homini iustitiam perspicue docent; maximè illa verba Christi ad Apostolos suos: Ipse Pater amat vos, quia vos amastis me, & credidistis quia à Deo exiui. Hæc dilectio Christi & fides quæ in Apostolis residebat, eos coram Deo gratos & iustos fecerunt. Fide autem (ait Calvinus) quod sibi deest, aliunde mutuatur: ideoque aptè vocatur Impuratiua fidei iustitia. Hæc omnia verba non textus Apostolici commentarij, sed impij Calvinus commenta & venenata dogmata sunt. Nihil horum Apostolus hoc loco dicit. Imputatiuam iustitiam nulla hætenus Apostoli verba sonuerunt. *Homines fide aliunde mutuare quod sibi deest, nec* Apostolus

Apostolus, nec vlla alia Scriptura dicit: Assu-
 menta Caluini sunt, paleæ, & commenta ac
 traditiones humane, quibus purum Dei ver-
 bum foedissime contaminatur. Denique quid
 hæc omnia ad minoris probationem ex A-
 postolo desumptam? Horum nihil Apostolus
 dixit, sed solus Caluinus garriuit. Sic lecto-
 res suos ludificat seductor, & specie Scriptu-
 ras exponendi sua infarcit dogmata, sua ad-
 spergit venena; sua obrudit placita; simplici
 semper affirmatione, nulla probatione vsus.
 Sanè non sola fides, sed omne opus bonum in
 fide factum, quod sibi deest, aliunde (ex Dei
 gratia) mutuatur: ideoque tam aptè imputa-
 tiua operum iustitia quàm imputatiua fidei
 iustitia vocari potest.

Caluini
 impostura

Venit nunc tandem ad Scripturam Moy-
 saicam ab Apostolo citatam, quam esse vult
 probationem huius propositionis minoris,
 Non habere Abraham vnde apud Deum gloriatur.
 Locus (inquit) à Paulo citatus ex Genesi 15. 6.
 sumptus est: vbi verbum credendi non ad particulare
 aliquod dictum restringi debet, sed ad totum salutis
 fœdus, & adoptionis gratiam, quam dicitur Abraham
 fide apprehendisse. Nos hoc Caluino negamus,
 & verbum credendi ad id restringi oportere
 dicimus, ad quod Scriptura Moysaica illud
 restringit, vel certè ad quod Scriptura Apo-
 stolica illud retulit, & non extendi oportere
 ad id omne, ad quod quilibet hæreticus in
 suæ heresis fauorem illud ampliare voluerit.

Abrahæ
 fides lau-
 data qua-
 le obie-
 ctum ha-
 buit.

Expecta-

Expectamus igitur, ut hoc, quod Calvini
affirmat, legitime probet. Sic profertur : Refertur quidem illic promissio seminis futuri
que in gratuita adoptione fundata erat. Falsum
est. Non enim in gratuita ipsius Abraham ad
optione, sed in solo Dei beneplacito fundata
erat promissio seminis futuri. Non quia
Abraham per hanc promissionem filius ad
optionis factus est, hec futuri seminis promissio
illi data est: iam enim antea, idque dicitur
filius adoptionis factus fuerat, ut in praecedentibus
ostensum est: maxime dicente
ante haec verba Deo, Ego protector tuus, & magnus
est tua magna nimis. Sed nec quia antea
erat, ideo haec promissio illi facta est; sed
quia praeter Abrahamum alij iusti erant
adoptionis filij in mundo, ut Lot ipse frater
Abraham, & utriusque domestici; cum quibus
nulla vobis Abraham vel cuiuscunque iusti iustitia
causa esse potuit, ut in ea fundaretur talis
lis & tanta promissio. Vanum igitur & falsum
est quod in specie probationis atque
Calvinus. Scriptura illa Moysaica, Credidit
Abraham Deo, & reputatum est ei in iustitiam, &
illo vno & nobilissimo actu fidei loquitur
quem ipse commemorat. Suspice calum, & numerata
stellas, si potes: sic erit semen tuum. Hoc
didit Abraham, & reputatum est ei ad iustitiam.
Hunc fidei actum Apostolus in sequentibus
producit, eadem Moysis verba commemorans
& subiungens: Non est infirmatus in fide, nec con-

Calvini
igoo. aia.

Gen. 15. 1.

Promissio
Abraham
facti me-
re gratui-
ta.

Gen. 15. 6.

Rō. 4. 19.

sidera
Apo
Moy
fidei
id est
I
Calv
ta ta
est, n
salute
spem
tur. C
mat,
facit
he fa
Abra
canta
lis be
reque
hac a
mini
nec i
prom
bene
& A
seme
spem
prom
reba
acce
nia c

sideravit corpus suum emortuum. Abrahæ fidē ab Apostolo laudatā ad hoc obiectū restrinxit Moyses, restrinxit ipse Paulus, quia hic vnus fidei actus iustitiæ actus erat, & in iustitiam, id est, pro actu iustitiæ reputatus.

Pergit sua placita & commenta effutire Calvinus: vt quū nihil ad rem dixerit, multa tamen dixisse videatur. *Notandum* (inquit) *est, nec salutem sine Dei gratia, nec Dei gratiam sine salute promitti: rursus, nec in Dei gratiam, nec in spem salutis nos vocari, quin iustitia simul offeratur.* Quorsum hæc omnia? Quod prius affirmat, verum est, sed ad rem præsentem nihil facit. Hæc enim promissio hoc in loco Abrahæ facta de eius semine multiplicando, ad Abrahæ salutem aut ad Dei gratiam iustificantem nihil profus faciebat, sed temporalis benedictio erat. Quod posterius affirmat, æque ad rem non pertinet. Abraham quippe hac accepta promissione multiplicandi seminis sui, nec in Dei gratiā iustificantem, nec in spem salutis vocatus est. Aliæ postea promissiones, quod in semine eius omnes gentes *Gen. 17.* benedicerentur, quod pactum faceret Deus inter se & Abraham ac semen eius, essetque Deus illi & semini eius, illæ sanè ad Dei gratiam & ad spem salutis pertinebant. Nec tamen tales promissiones vllam Abrahæ iustitiam offerebant, sed illi tanquam viro iusto quasi acceptæ iustitiæ aut præmia aut testimonia conferebantur. Calvinus ergo hætenus

L repetita

repetita dictata nihil ad rhombum.

Pergit tamen audacter ; & quasi re be-
gesta, sua iam corollaria strenuè colligit. *Im-*
posito (inquit) *videre licet eos Theologia prima*
non tenere, qui Moysis testimonium à Paulo violen-
torqueri putat. Nō à Paulo (sed à Caluino/Pau-
lo affingit impostor quod ipse perpetravit.
Mosis testimoniū violenter torqueri alle-
mus, nec propterea Theologiæ principia
tenemus, sed Calvinianæ Metaologiæ prin-
cipia & commenta vana penitus negamus.
At probare Caluinus vult Mosis testimoniū
à se violenter nō torqueri: *Quia enim* (inquit)
particularis apud Moysen promissio est, rite & pro-
fecisse Abraham intelligunt qui crediderit, & eas
non probatum fuisse à Deo. Planè sic rem intelli-
gimus, sic & Paulus ipse intellexit, hanc par-
ticularem Abrahamæ fidem circa promissionem
illi à Deo semen, in hoc ipso capite cōmen-
dans, & tanquam insignis fidei exemplum
proponens. Contra hunc intellectum quod
adfert Caluinus? *Sed in eo falluntur* (inquit)
primum quod non animaduertunt illud Credere à
totum complexum extendi : quare ad vnū membrum
restringi non debebat. Hoc adhuc nulla prioris
intelligentiæ refutatio est, sed simplex eius
negatio. Non debuit (inquit) intelligi par-
ticularis promissio, quia debuit intelligi to-
tum fidei complexum. Quæ refutatio talis
est ac si dicerem : Quod tu dicis falsum est,
quia, quod ego dico, verum est. Hoc in more
Caluino

Caluinus
nihil pro-
bat, sed
ponit pro-
banda.

Caluino alijsque hæreticis positum est, vt sua commenta noua fortiter affirmet, numquam legitime probent. Et in re præsentî, totus disputationis cardo in eo vertitur, an fides Abrahæ à Moysè & Paulo prædicata, aliud obiectum respexerit quàm quod Moses & Paulus cõmemorant, videlicet de semine suo multiplicãdo, quod ille sibi promissum obedienter & firmiter, adeoque in spem contra spem credidit. Affirmamus nos iuxta Scripturas: negant hæretici iuxta sua commenta & traditiones hominum. Sed quod negant, nullo argumento hætenus probant.

Pergit tamẽ Caluinus: *Præcipua autem hallucinatio est, quod à gratiæ Dei testimonio non ordiuntur.* Hanc igitur tam grauem hallucinationem nostrã perspicuè docebit hic doctor nouellus. Subiungit, vt id doceat: *Atqui hoc agit Deus, vt Abraham & suæ adoptionis & paterni fauoris reddat certiozem: sub quo æterna per Christum salus deprehenditur.* Hic punctum & neruus est totius probationis Calvinianæ, totiusque imputatiuæ iustitiæ in sensu Calviniano hoc loco fundatæ. Sed quanta vanitate totum nitatur, breuiter ostẽdo. Deus promittens Abrahæ hoc loco à Paulo citato *seminis sui multiplicationẽ similem stellis celi*, facit sanè ipsum Abraham sui paterni fauoris certiorẽ, planèque ostendit, Abraham personam esse sibi acceptam & gratam, cuius eam curam habere voluerit, non solum vt semen eius ac

Promissio
Abrahæ
facta an
fuerit ele-
ctionis te-
stimoniũ.

L 2 poste-

posteris multiplicaret (quod pro magno beneficio mortales accipiunt) sed etiam illi prædiceret ac promitteret. Testimonium gratiæ & favoris paterni in Deo erga Abraham præclarum hoc fuit: suæ quoque adoptionis hæc promissio Abrahamum aliquo modo certiores reddere potuit, quatenus tanta & tam singularis promissio non leuissimum argumentum esset de numero filiorum Dei ipsum Abraham esse, cui ea facta fuerat. Reddere (inquam) potuit. Non enim efficitur probat, cui Deus temporale aliquod bonum promittit, (quale erat seminis multiplicatio) eum esse filium Dei. Temporalis quippe bona, ipsaque longa seminis successio, & bonis dantur & malis. Sed neque hæc promissio (quæ multo plus sonat) quod in semine Abraham benedicerentur omnes gentes, id est quod ex eius semine Christus nasceretur, quo omnes benedicerentur, & quod Deus esset illi Deus, ac semini eius, efficaciter probat Abraham fuisse filium adoptionis. Christus enim ex multis peccatoribus originem duxit & in semine Abraham secundum carnem multos reprobos fuisse, perspicue constat. Quare hæc promissiones non erant ipsi Abraham certæ & infallibilia testimonia adoptionis sue. Testimonium adoptionis Abraham est ipsius obedientia & observatio mandatorum Dei non secus quam fides promissionis diuinis data: quod contra hæreticos hanc

Adoptio-
nis Abra-
hæ testi-
monium
non secus
opera quæ
fides.

temp
Abra
stimo
Abra
tua,
monst
& be
eris
malec
ymue
ham
loco
pater
Acce
ribus
cit P
ceptu
iret. U
Abra
tur,
nis f
Deu
Abra
gna
ficat
quod
hæc
sem
celi
cred
tiam

temporis diligenter notandum est. Prima Abraham facta promissio cum obedientiæ testimonio erat coniuncta. Dixit enim Deus ad Gen. 12.

Abraham: Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui, & veni in terram quam monstrauero tibi: faciamque te in gentem magnam, & benedicam tibi, & magnificabo nomen tuum, erisq; benedictus. Benedicam benedicientibus tibi, & maledicam maledicentibus tibi. In te benedicentur vniversa cognationes terra. Egressus est itaque Abraham sicut praeceperat ei Dominus. An non & hoc loco testimonium à Deo accepit Abraham paterni in eum fauoris atque adoptionis suae?

Accipit sanè: sed nec ex sola fide, nec ex operibus absque fide. Nam de hoc eius opere dicit Paulus: *Fide obediuit in locum exire quem ac-* Hebr. 11. 8

cepturus erat in hereditatem: & exijt, nesciens quò iret. Deinde ante hanc promissionem iterum Abraham repetitam, de qua hic Paulus loquitur, nobilissimum diuinæ gratiæ & adoptionis suae testimonium accepit Abraham, quum Deus ei per visionem diceret: Noli timere Gen. 15. 1.

Abraham: ego protector tuus sum, & merces tua magna nimis. Qua accepta diuinæ gratiæ testificatione, conqueritur apud Deum Abraham quòd non dedisset illi semen, & quòd vernaculus eius haeres eius foret. Quo audito, confestim Deus semè illi copiosum promittit, & sicut stellas caeli multiplicandum. Huic promissioni credidit Abraham, & reputatum est illi ad iustitiam. In hac promissione erat sanè diuini erga

L 3 Abra-

Abraham fauoris præclarum testimonium sed adoptionis suæ in filium Dei testimonium, id est, quò de numero electorum infa- libiliter esset, (addit enim Calvinus, *Sub on- aterna per Christum salus comprehenditur*) hæc promissio nõ erat. Vide igitur hoc loco Cal- uini imposturam. Credidit Abraham hæc promissioni de multiplicando semine; hæc promissio adiunctum habuit diuini fauoris testimonium; in diuino fauore comprehen- ditur æterna per Christum salus: ergo Abra- ham, credens huic promissioni, credidit æ- ternam suã per Christum salutẽ, siue se certum per Christũ saluũ fore. At quòd ita creditum reputatum fuit ei in iustitiam: ergo proprie apprehensam fide salutem Abraham iustifi- catus est. Sic enim statim infert Calvinus: *Quare Abraham credendo nihil quàm oblatam sibi gratiam amplectitur, ne irrita sit. Si hoc illi imputatur in iustitiam; sequitur, non aliter esse iustum, nisi quia Dei bonitate confisus, omnia ab ipso sperare audeat.* Hæc est Calvinus ex argumentatione præcedenti collectio & conclusio. Sed argu- mentationis fallacia planè ridicula est, et huic similis: Qui bene bibit, bene dormit; qui bene dormit, nil mali cogitat; qui nil mali cogitat, non peccat; qui non peccat, saluus erit: ergo qui bene bibit, saluus erit. Sic enim à primo ad vltimum procedit hoc loco Calvinus: Abraham fides circa promissio- nem de multiplicando semine reputata fuit

Caluini
impostura
notanda.

ei ad

ei ad iustitiam; hæc promissio diuini fauoris testimonium erat; in diuino fauore salus æterna per Christum comprehenditur; salutis æternæ fides, quatenus oblatam Dei gratiam amplectitur, reputatur ad iustitiam: ergo qui credit se saluum fore, saluus erit. Imò ait Calvinus, *nō aliter erit aliquis iustus, & consequenter saluus, nisi quia Dei bonitate confisus, omnia ab ipso sperare audeat*: id est, nisi qui certo credit se saluum fore. Ita Caluini collectio à primo ad vltimum plus colligit quàm illa alia ridicula collegit. Plus enim est dicere, Non aliter erit homo saluus, nisi qui credit se saluum fore; quàm dicere, Qui credit se saluum fore, is saluus erit: sicut plus est dicere, Non erit saluus, nisi qui bene bibit; quàm dicere, Qui bene bibit, saluus erit. Hæc enim propositio non excludit alia ad salutem necessaria: Caluini propositio omnia excludit alia, & in sola saluus apprehensione per fidē, totam salutis rationem ponit. Ita, vt dixi, magis ridicula collectio est. Atque vtinam ridicula tantum, & non magis impia collectio foret. Altera enim illa suam ineptiā prima facie prodit, & ad argumētationes huius generis ineptas ferō cauendas inuenta fuisse videtur. Hæc autem Caluini astutior paulò est, & ad seducendū in præcipuo salutis nostræ cardine, sceleratè inuenta.

Caluini
processus
ridiculus
ostenditur.

Sed nunc similem vtramque esse quo ad
ridiculum procedendi modum ostendamus.

L 4

Proce-

Procedendi modus in vtraque ridiculus est quia non est legitima causarum cum suis effectibus connexio; sed id quod per accidens ex altera consequitur, pro effectu proprio necessario ponitur, & partiales causae pro integris assumuntur. Hoc in altera illa ridicula collectione demonstrare opus non est. In collectione Calviniana demonstrabimus.

1. Quod promissio illa temporalis Abraham facta adiunctum habuit diuini fauoris testimonium, per accidens fuit: tum quia data illa potuit sine illo favore speciali, tum quia eiusdem promissionis participes fuerunt, qui à diuino favore extorres & reprobi erant. Rursum, in diuino favore salutem æternam per Christum comprehendere, contingens est non necessarium. Multi enim diuino favore ad tempus gaudent, qui æternam tamen per Christum salutem non consequuntur. Deinde, quod huius promissionis fides reputata est Abraham ad iustitiam, iustitiæ reputatae partialis causa erat, non integra. Obedientia quippe Abraham non secus ei reputata fuit ad iustitiam quam fides, & ex operibus iustificatus est non secus quam ex fide. Tandem promissionem hanc ipsam, quam hic ex Mose Paulus commemorat, non secus ex obedientia qua filium immolauit, quam ex fide promissioni data, Abraham accepit. Sic enim aperte testatur apud Moysen Deus his verbis: *Per memetipsum iuravi, dicit Dominus; quia fecisti*

Promissio
facta est
Abraham
magis lu-
culenta
ex obe-
dientia
quam ex
fide.
Gen. 22.
16.

hanc rem, & non pepercisti filio tuo vnigenito propter me, benedicam tibi, & multiplicab. semē tuum sicut stellas celi, & velut arenam qua est in litore maris. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terra, quia obedisti voci meae. Ecce eandem promissionem de qua hīc loquitur Paulus, propter obedientiam voci Domini praestitam, accepit Abraham. In hac promissione diuini fauoris testimonium accepit, quia Christum ex eo nasciturum accepit. An igitur cum Caluino à primo ad vltimum concludemus, hoc modo? Propter obedientiam mandati diuini accepit Abraham promissionem de multiplicando suo semine, Christoque de eius semine nascituro. In hac promissione fecit cum Deus suae adoptionis & paterni fauoris certiore. In hoc diuini fauoris testimonio aeterna per Christum salus comprehenditur. Quare Abraham obedendo voci Dei nihil quam oblatā sibi gratiam amplectitur. Ergo non aliter aeternam per Christum salutem Abraham accepit, nisi quia voci Dei obediuit. Vides igitur, Christiane Lector, quod Caluini consequentia & collectio, si bona & firma est, non secus pro sola obedientia mandatorum Dei cōcludit, quam pro sola fide ad iustitiam reputata. Sed nec sola obedientia nec sola fides Abraham in causa fuit vt illas promissiones acciperet, sed partim Dei beneplacitum, vt Genes. 15.6. apparet; partim ipsa Abraham obedientia, qua

Caluini
collectio
pro operū
iustitia
cōcludit.

L 5 tia, qua

Gen. 12. 1. tia, qua de terra cognationis suae Deo iubente exiit, cum fide cōiuncta, ut nō obscure colligi potest; partim altera illa insignis obedientia de immolato filio suo iuxta mandatum Dei, ut ipsemet Deus luculenter professus est, adeoque iureiurando firmavit. In omnibus autē illis promissionibus Abraham factis sicuti in singulis diuini fauoris testimoniū accepit, ita in nulla earū aeternae per Christum salutis suae testimoniū (quale Calvinus intelligit, videlicet infallibiliter conferendae, & quod de numero electorum esset) Abraham accepit. Sed in prima eorum, Gen. 12. 1. Abraham obedientia & fides eluxerunt. In secunda, Gen. 15. 6. quam hic Paulus commemorat, fidei commendationem ponit Moyses. In tertia, Gen. 22. 1. obedientiam Abraham laudat Deus, & propter illam obedientiam promissionem eandem cum iureiurando repetit. Imō non tantum obedientiae Abraham facta est haec promissio, apertis & disertis verbis. In secunda promissione, Gen. 15. laudatur fides Abraham, & reputatur ei ad iustitiā: sed nō ponitur ut causa promissionis factae, sicut obedientia Abraham, Gen. 22. Si ergo in illa promissione, ut vult Calvinus, accepit Abraham adoptionis suae & aeternae per Christum salutis testimonium, cui testimonio credendo, & oblatam illi gratiā amplectendo, iustificatus est, ideoque sola fides amplectens Deum sibi proprium

Operum
iustitiae
promissio
fortius
facta quā
iustitiae fi-
dei.

riū iustificat, quum tamen hæc fides huius
 promissionis causa non fuit, sed eam iam fa-
 ctam consequuta est; quanto magis, quanto
 fortius, si in eadē promissione iterum Abra-
 hæ facta, & iureiurādo firmata, idque *propter*
obedientiam Abrahæ, quæ promissionem ante-
 cessit (ut ipse Deus attestatur) adoptionis
 suæ & æternæ salutis per Christum infallibi-
 liter conferendæ testimonium accepit Abra-
 ham, sequetur, ipsam Abrahæ obedientiam,
 quæ hanc promissionem promerita est, vel
 saltem cui hæc promissio reddita à Deo est,
 huius æternæ per Christum salutis conferen-
 dæ causam fuisse, ideóque solā obedientiam
 Abrahæ voci Dei factam eum æternæ salutis
 participem fecisse, id est, eum coram Deo
 iustificasse ! Breuiter sic contra Caluinum
 arguo : In illa promissione Abrahæ facta, aut ^{Notæ.}
 nullum erat æternæ per Christum salutis te-
 stimonium, & Abraham illi credens per il-
 lam fidem æternæ salutis certior fieri non po-
 tuit; aut erat, & Abraham propter obedi-
 entiam illud testimonium accipiens, propter
 eandem obedientiam salutem accepit æter-
 nam. Eligat vtrum velit quilibet hodie Cal-
 uinista. Eadem quippe vtrobique promissio
 erat, nisi quòd hæc posterior amplior erat,
 & iureiurando firmata. Si in illa promissio-
 ne priori non particulare illud quod pro-
 missum fuit, sed totum salutis complexum
 intelligi debet; vtrobique, & multo magis
 in po-

in posteriori, intelligi oportet. Si utrobique, & in posteriori magis; profectò forte probatur Abrahamum ex obedientia quam ex fide sua æternam per Christum salutem consequutum esse. Ita aut credere hoc loco non debet extendi ad totum complexum fidei aut salutis (vt Calvinus vult) sed ad particularem illam promissionem restringi. Scriptura facit, tam Moysaica quam Apostolica; & ita non tota Abrahamæ iustitia æternæ salutis in hac eius fide prædicatur, sed vna tantùm iustitiæ causa, & vnus iustitiæ actus, hæcenus semper intellectus hic locus est: si promissio quam Abraham hæc credidit totum salutis aut fidei complexum erat, profectò eadem promissio tum amplior, tum inreirurando firmata, propter obedientiam voci Dei Abrahamæ facta, ad totum salutis complexum extendi quoque debet, vt sic Abraham, propter obedientiam, totam & æternam per Christum salutem consequutus fuerit: ita hic locus non imputatiuam ex sola fide iustitiam, sed veram ac plenam ex obedientia & fide iustitiam docebit: qualem sanè docuitque semper Ecclesia Christi Catholica. Sic non solum tota Caluini argumentatio dissecta iacet, sed præcipuum hodie hereticorum pro imputatiua iustitia fundamentum penitus corruit.

Quæ nunc in Caluino sequuntur prioris suæ cõclusionis corollaria, illâ deiectâ, nulli egent

egent refutatione. Breuitatū notatione ea
 iugulabimus, *Abraham ergo (inquit) in promif-
 sione oblatā sibi Dei benignitatē apprehendit, qua sibi
 iustitiam communicari sentiebat.* Respondeo: *Caluianū
 ni cerebrī
 cōmentā
 propria.*
 Abraham in promissione ei facta illud ap- *1.*
 prehendit quod promissio sonabat: in qua
 quia nulla alienæ iustitiæ cōmunicatio au-
 dita fuit, eā sibi fieri sentire non potuit. Cal-
 uiniani cerebrī inane cōmentū hoc est. Per- *2.*
 git: *Hanc promissionis & fidei relationē necessarium
 est ad statuendā iustitiam intelligere: quoniā eadem
 est hic inter Deum & nos ratio, quæ apud Iuriscon-
 sultos inter datorem & donatarium.* Respondeo:
 Hanc relationē nec hic locus nec vlla Scri- *Iustitia
 non sta-
 tuitur ex
 promissi-
 onis &
 fidei rela-
 tione.*
 ptura docet. Ad statuendam iustitiam non
 solum fidei & promissionis relatio, sed fidei,
 & eorum omnium quæ fides aut credenda
 proponit, aut facienda præscribit, relatio
 necessaria est. Nec inter Deum & nos illa est
 ratio qualis apud Iurisconsultos est inter da-
 torem & donatarium (vbi nulla planè iu-
 stitia cernitur, sed sola datoris munificentia)
 sed illa est ratio qualis in Scripturis diuinis
 legitur, inter *legitimè certantem, & iustè coro-
 nantem; inter operarios in vinea, & Patrem fami-
 lias mercedem singulis rependentem; inter cursum
 consummantes, fidemq; seruantes, & iustum Iudicem
 iustitia coronam reddentem; denique inter seruos
 bonos ac fideles, & Dominum singulis remuneran-
 tem.* Sic hæretici hodie, qui solas Scripturas
 crepant, illam iustitiæ inter Deum & nos
 statuen-

2. Tim. 2.
 5.
 Matt. 20.
 2. Tim. 4.
 8.
 Matt. 25.

statuendæ formâ (præcipuum fidei dogma præscribunt, non quam Scripturæ manifeste docent, sed quam ex Iurisperitorum formulis ipsimet comminiscuntur. Ita fratri Deum colunt, docentes semper doctrinas & mandata hominum.

3. Sed hanc rationem & analogiam inter Deum & nos probare vult Calvinus. Neque enim (inquit) iustitiam aliter consequimur, nisi quæ ab Evangelij promissione nobis defertur, ita enim possessionem fide quasi cernimus. Aliud hoc est Calvinus commentum, alia doctrina humana, nec in hoc loco fundata, etsi ex hoc loco collata, nec vsquam alibi in Scripturis tradita. Hic Calvinus ludus est. Vbi textu Scripturæ depravato unam extorsit conclusionem hæreticam, alias & alias confestim accumulavit, corollaria multiplicat, multa & densa venena conspergit. Sequitur: *Quomodo conciliandus sit Iacobi locus, qui non nihil contrarius videtur, supra adnotavi, & illic Domino dante exponam.* Quomodo in eo loco cum sensu hæretico & Paulini textus depravatione conciliando frustra Calvinus, Beza, alijque hæretici sudauerint, ad illum Iacobi locum, propitio Christo, luculenter exponam. Pergit adhuc Calvinus: *Tantum notemus, eos, quibus iustitia imputatur, iustificari: quando hæc duo à Paulo tanquam synonyma ponuntur.* Sed ubi tandem hoc Paulus ponit? An hoc in loco? nihil huiusmodi apparet. An alibi? cur vel in margine locus non

Calvini
ludus.

non designatur? Sed hæc Calvini impudentia est. Paulo nominatim suam insaniam affingit, nec ubi Paulus id docet vsquam ostendit. Colligit adhuc, & ait: *Vnde colligimus, non disputari quales sint in se homines, sed quo loco Deus ipsos censeat. Quasi verò alio loco Deus homines censeat quàm quales ipsi sunt. Quasi quod in hominibus execratur Deus, dicens, Qui iustificat impium, & condemnat iustum, vterque abominabilis est ante Deum, hoc ipse Deus faceret, pro iustis pronuntians qui impij sunt, & pro impijs cõdemnans qui iusti sunt. Quasi Apostolus de iudicio Dei nõ dixisset: Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis prout gesserit, siue bonum, siue malũ. Sed profectò iuxta imputatiuam Calvini iustitiam disputandũ hoc non est. Vnde colligimus, imputatiuam Calvini iustitiam cum diuinis Scripturis apertè pugnare.*

Proverb. 17. 35. Impunitiua iustitia Dei iudicium tollit. 2. Cor. 5.

Attamen postremum hoc suum venenum aliquo melle cõdire, & manifestam impietatem aliquo honesto fuce obtegere conatur Calvini. *Non quòd (inquit) separetur à gratuito Dei fauore puritas conscientia, & vita integritas; sed quia ubi causa quaritur cur nos Deus amet, ac pro iustis agnoscat, Christum prodire necesse est, qui sua nos iustitia induat. Cæterum hic fucus nihil Calvinum iuuat, nec hoc melle tam pestilens venenum cõdiri potest.*

Conscientia puritas causa est amoris diuini.

*Puritas conscientia, & vitæ integritas, non solum

solū à gratuito Dei favore non separari
 (quod tamen ipsum imputatiuā iustitiam
 sensu Caluini penitus subuertit, qui, ut in
 Infrā cap. 7. & 8. riji postea locis videbim⁹, homines in seip
 impios, impuros, immundos pro iustis ap
 Deū haberi docet, totāque sanctificatione
 nostrā per Christum nō aliam esse affirmat
 quā quæ in Christo residens nobis impur
 tur) verū etiam causa est cur nos Deus
 amat, & cur nos pro iustis agnoscat. An
 Joān. 16. Christi hæc verba apertissima sunt: *Ipse
 27. amat vos, quia vos me amastis, & credidistis quia
 1. Joān. 3. Deo exiui? An nō disertè Ioannes scripsit: Qu
 7. facit iustitiā, iustus est? An nō Christus in exte
 Matt. 25. mo iudicio illos vocabit, *Benedictos Patris
 qui opera misericordiæ fecerunt, & ideo
 huiusmodi eos agnoscat? An non iterū dile
 tissimè Christus dicit: *Qui habet mandata mea
 & seruat ea, ille est qui diligit me: Qui autem
 Joān. 14. 21. diligit me, diligitur à Patre meo? Et iterum: *Vos
 Joān. 15. 14. amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio
 Vos
 causa ergo cur Deus suos amat, & pro iustis
 agnoscat, vna inter alias est, ipsa conscientia
 puritas, vitæque integritas. Quia amant
 Christum, amantur à Deo; Quia faciunt ius
 titiam, sunt coram Deo iusti; Quia faciunt
 opera misericordiæ, Benedicti Patris cele
 stis vocantur; Quia mandata Dei faciunt,
 diliguntur à Deo, & amici Christi sunt. Chri
 stus quoque in his omnibus prodit, qui
 nos iustitia induat, sed quam operatur in
 nobis****

Christus
 iustitia
 sua nos in
 duit.

nobis, & qua nos iusti sumus; non quam imputat nobis, & qua ipse iustus est. Hoc Caluini commentum est, & doctrina humana. Illud diuinæ Scripturæ iam prolata, aliaq; permultæ quas olim protulimus, luce meridiana clariùs nos docent.

Quia hoc vno Pauli loco pro imputatiua iustitiâ stabilienda singulariter abusus est Caluinus, sicuti alio loco ad Rom. 3. vers. 21, 22. pro sola fide iustificatè abusus fuerat; nec secus hic copiosè & accuratè pro illa pugnavit, quàm ibi pro altera decertavit; propterea totam hoc loco Caluini disputationè (sicuti eo in loco feci) excutere volui. Ex huius porro atque alterius loci tractatione proluxa facile videt lector tū in quàm multis peccat Caluinus, quàm absurdus & impius disputator inuenitur, vbi singula in eo expenduntur; tū in quantā molem hæc Antidota Apostolica exerescerent, & quolibet penè lectorem fatigarent, si singulis expendendis immorari sic vellem. Sed hæc vna epistola ad Romanos similem à nobis adhuc diligentiam, propter non pauca in ea difficultia, necessariò postulabit.